

S:t Ragnhilds Gille grundande 1918

Ett kommittémöte för intresserade hölls den 14 februari 1918.

Närvarande under mötet var:

”Herrarna Handlanden Alric Lundberg, Direktören Axel Ferb, Veterinären Karl Kronqvist, Redaktören Carl Wallberg, Järnhandlaren Gustaf Djurberg, Direktören Valdemar Larsson, Verkmästaren Carl Sundberg, Redaktionssekreteraren Enoch Kihlström och David Hultgren.”

Inbjudit till mötet hade Alric Lundberg gjort och han inledde med att redovisa hur det skett i andra samhällen när det gällde **”bildandet av en sammanslutning för tillvaratagandet av kulturella och ideella intressen”**.

Han menade att **”sammanslutningen skulle ha till huvuduppgift dels att tillvarata och vårda minnesvärda föremål och platser från äldre tider och nyare tid, dels att motverka vandalisering av byggnader och planteringar samt att för övrigt genom anordnande av föredrag, konserter o. d. söka tillgodose behovet av intellektuell förströelse.”**

De närvarande beslöt enhälligt att bilda en förening i angivet syfte.

Till kommitté med uppgift att utarbeta stadagar valdes: ”Handlanden Alric Lundberg, sammankallande, Prosten H Ulander, Veterinär K Kronqvist, Redaktör C Wallberg och Direktör A Ferb”.

S:t Ragnhilds Gille hade sålunda 9 grundare varav Alric Lundberg står som initiativtagare till bildandet av föreningen och till dess tänkta syften.

Den 13 mars 1918 sammanträdde kommittén och uppjorde förslag till Stadgar.

Namnfrågan diskuterades att man beslöt förorda förslaget ”S:t Ragnhilds Gille i Söderköping”.

Man beslöt att till det konstituerande sammanträdet inbjuda:

Magistratens, stadsfullmäktiges, drätselkammarens och byggnadsnämndens ledamöter, stadskommistern, stadsfiskalen, stadskamreraren, samtliga de vid sammanträdet den 14 Februari närvarande samt dessutom de av stadens äldre invånare, som kunna tänkas intressera sig för gillet syften.

Redan 1918 innan föreningens officiella bildande syns en stor och stark koppling till stadens politiska verksamhet, vilket på olika sätt under de 100 åren alltid varit aktuellt.

Den 7 maj 1918 höll styrelsen sammanträde.

Detta bör ha varit interimstyrelsen, som enligt beslut skulle verka till kalenderårets slut.

Föreningens första historisk, kulturella åtgärd blev att "ingå till Drätselkammaren med hemställan om restaurering av den mellan Hjälsäter och Korskullen belägna milstolpen som f. n. befinner sig i ett mycket skröpligt skick."

Interimstyrelsen sammanträdde även den 8 Juni, 14 September och 9 November.

Den 17 maj 1918 konstituerade sig föreningen.

Närvarande under mötet var:

"Herrar Handlanden Alric Lundberg, Prosten H Ulander, Sparbankskamrer O Johansson, Direktör A Ferb, Rådman Gustaf Nylund, Komminister K G Waernelius, Redaktör C Wallberg, D:r A Håkansson, D:r A O Bergquist, Kantor Albert Gustafsson, Juveleraren Em Lindström, Kamrer Edvard Petersson, Redaktionssekreterare Enoch Kihlström, och David Hultgren".

Namnet på föreningen fastställdes.

Stadgarna fastställes med några ändringar.

Samtliga närvarande antecknade sig som medlemmar. O Johansson och K G Waernelius hade troligen redan avviket från mötet och antecknade sig sålunda inte som medlemmar, men den förre blev vald till suppleant i styrelsen.

Den 30 November 1918 höll föreningen sitt första ordinarie sammanträde.

Medlemsantalet var då 86 personer.

Bland besluten kan nämnas:

Minnestavla över biskop Brask tryckeri skall beställas.

I Brunnsparken skall minnesvård över doktor Olof Lagberg beställas och uppsättas.

En skrift kallad "Vägvisare över Söderköping" skall eventuellt ges ut.

Byggnadsnämnden skall tillskrivas och föreslås ta hänsyn till vår gamla stad när man uppför nya byggnader.

Man menade att husen i staden skall åsättas en tavla om vilket år husen uppfördes.

Man skulle uppmana intresseade att skänka fotografier på byggnader och personer till Gillet.

Det Lagbergska lusthuset skulle kunna bli ett lämpligt muséum.

Vid sammanträdet den 6 november 1920

Vid mötet meddelade A Lundberg att han på grund av avflyttning från samhället inte kunde mottaga eventuellt återval.

A Lundberg lämnade till föreningen ett antal fotografier bland annat på några gamla byggnader. **Man beslöt att försöka förvärva några av byggnaderna** och uppföra dem på lämplig plast i staden.

Den 17:e mars 1921

hölls Gillets första basar varunder unga damero. Ett sagospel framfördes. Nettoinkomsten blev drygt 2 500 kr, allt till fonden för en kommande gillesgård.

I samband med föreningens möte, medlemsmöte under vår och höst, var det nästan alltid någon form av underhållning och föredrag av såväl en söderköpingsbo som någon från annan ort.

Vid sammanträdet den 30 april 1921

beslöt man ändra stadgarna så att **Gillets verksamhet även skulle kunna omfatta kringliggande orter** och dessutom möjliggöra förvärvandet av en gillesgård.

Dessutom skulle **titlarna på befattningshavarna ändras** från ordförande till ålderman, från sekreterare till präntare o sv.

Vid sammanträdet den 8 februari 1922

kunde man notera att **prosten Ulanders bok om stadens kyrkor** nu förelåg i manuskript och att man skulle undersöka intresset för att se om boken kan utgivas. Frågan hade behandlats redan 2 år tidigare.

Vid sammanträdet den 10 februari 1922

beslutade man utge en årsbok med fullständig medlemsmatrikel och ett par artiklar och man **tillsatte en intendent** med uppgift att vårda gillet's föremål.

Den 24 maj 1922 beslutades

att man skulle att **fira Svenska Flaggans dag** enligt ett program som mycket liknar det nutida firande och firandet ägde rum några dagar senare den 6 juni 1922.

Vid sammanträdet den 3 november 1922

erhöll föreningen av apotekaren Fredriksson en gåva in form av **en teckning föreställande S:t Ragnhild** utförd av konstnären Radetsky i Malmö. Utifrån kliché trycktes ett antal brevpapper upp.

Vid sammanträdet den 25 november 1922

kan noteras att föreningen nu planerade att sälja 300 stycken försilvrade **medlemsmärken**

Vid sammanträdet den 12 april 1923

beslutade man att ett antal lämpliga damer skulle ombeds **sy ett gillesstandar**, troligen avsett att bäras i en fanborg.

Vid sammanträdet den 30 april 1923

tillsattes ortsombud för

V Husby (kantor T Strand),
Drothem (fabrikör Arvid Månsson),
Skönberga (baron Gösta Funck och godsägare Gottfrid Andersson),
Mogata (godsägare F Hanell),
Ringarum (nämndeman S T Hollertz och kantor T Högberg),
Skällvik (godsägare Conrad Johansson),
S:t Anna (nämndeman Viktor Eklund och kantor A Fagerström),
Gryt (kantor A Filip Johansson och häradsdomare Per Magnusson),
Östra Ryd (landstingsman Carl Ankarstrand och godsägare E Johansson),
Tåby (godsägaren E Johannesson),
Kuddby (handl David Högberg),
Tingstad (kantor E Kalén),
Å (kantor M Olofsson),
Börrium (kantor Hugo Eisen),
Rönö (t f kyrkoherden A Rudén),
Valdemarsvik (landsfiskal C G Sundins och grosshandlaren A Ählman)

Med detta beslut stärkte man sig i uppfattningen att man inte enbart skulle verka i staden Söderköping utan även i kringliggande orter.

Vid sammanträdet den 29 november 1924

beslutade man göra en framställan till stadsfullmäktige om att åt Gillet upplåta **Lagbergs kulle för att där inreda ett muséum.**